

KUZEY MİTOLOJİSİNİN GÜNÜMÜZ POPÜLER KÜLTÜRÜNE YANSIMALARI

Mert KOZAN*

ÖZET

Kuzey Mitolojisi ve Söylenceleri, özellikle 10. yüzyılın sonlarında Hıristiyanlığın Kuzey’de yayılması üzerine uzunca bir dönem sadece kuzey halkları arasında şiirler ve şarkılar aracılığı ile hayatta kalabilmiştir. Ancak Kuzey mitolojik unsurları yeniden hatırlanmaya başlanmış ve popüler kültürün öğeleri haline gelmiştir. Tarih boyunca Kuzey Mitolojisinden pek çok şekilde yararlanılmıştır. Uyuyan Güzel hikayesinin yazıldığı tarih 1697’dir. Alman ulusçuluğunun yayılmasında, Nazi rejimi tarafından şarkıları propaganda amaçlı kullanılan Richard Wagner’de Kuzey söylencelerinden yararlanılmıştır. Kuzey söylenceleri 20. Yüzyılda adeta popüler kültürün bir lokomotif olmuştur. Bugün halen etkisi devam etmektedir. Bu çalışmamızda, Kuzey kültürünün günümüz dünyasına yansımalarının nasıl gerçekleştiğini ve dönemin söylencelerinden verilen örneklerle Kuzey halklarının yaşamlarının nasıl olduğunu çözümlenmeye çalışacağız. Bu çözümlenme esnasında dönemim mitolojik unsurları, Kuzey dininin temel öğeleri ve Hıristiyanlığın etkisi incelenecektir

Anahtar Kelimeler: Kuzey Mitolojisi, Hıristiyanlık, Popüler Kültür.

REFLECTIONS OF NORTHERN MYTHOLOGY ON TODAY’S POPULAR CULTURE

ABSTRACT

Northern Mythology and Legends have survived with poems and songs between only Northern societies especially after the spread of Christianity on Northern lands at the end of 10th century. But, Northern mythological components were remembered again and they became the elements of popular culture. Throughout history, Northern Mythology has been utilized. The date which “The Sleeping Beauty” was written is 1697. For spreading the German nationalism, Richard Wagner, whose songs were used for propagating, made use of Northern myths, too. Northern myths became almost a locomotive of popular culture in 20th century. Its impressions still continue. In this research,

* Arş. Gör., Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Ortaçağ Tarihi Anabilim Dalı, mertko85@hotmail.com

we will try to explain how the reflections of Northern culture to today's world and how was the life of Northern societies by giving examples from myths of the era. Also, mythological components of the period, basic units of Northern religion and the effects of Christianity are examined in this research.

Key Words: Northern Mythology, Christianity, Popular Culture.

“Acımasız tarihimizin trajik anlatılarını, antik halkların efsanelerini ve kutsal metinleri okuyan ve okuduktan sonra bu olayların cereyan ettiği coğrafyayı düşlerinde ya da imgelerinde şöyle bir canlandıran bugünün Avrupalı okurunun gidip oraları görmesi gerekir mi?” (De Courtoi, 2011: 1)

Tarihçi, anlatısına can katmak için, gidip patikaların tozunu yutmak ve nehirlerin ışığını görmek ister. Genel manzaraya bakar ama geçmişin sahnelendiği hala mevcut olan tiyatro sahnesine bakar gibi değil yalnızca. Orada eski ailelerin bugünkü hayatları hazırladığı potayı inceler. Ne dediği anlaşılabilir kitaplarda keşfedilen kadim anlatıları, günümüzdeki yüzleri aydınlatır; kendimizi onların atalarına bağlı hissederiz çünkü bugünümüzün şekillenmesine katkıda bulunmuşlardır (De Courtoi, 2011: 1).

Kuzey Avrupa Söylenceleri ilk olarak M.S 13.yüzyılda İzlanda'da ortaya çıkmıştır. Tarih boyunca coğrafya her zaman tüm kültürleri her açıdan olumlu veya olumsuz yönde etkilemiştir. Bu dönemde de doğa, dönemin insanı için her zaman bir tehdit unsuru olmuştur. İşte Kuzey Mitolojisinin söylenceleri de bu çizgilerde şekillenmiştir. İnsanın doğa ile imtihanı her zaman temel konuyu oluşturmaktadır. Bunun dışında bu dünyada kahramanlar, canavarlar ve bunların mücadeleleri de vardır (Rosenberg, 2006: 432).

Yukarıda da değindiğimiz gibi bu çevre, Kışları dondurucu soğuktan, verimsiz arazilerden, bataklıklardan ve amansız hastalıklardan oluşmaktadır. Bu söylencelere göre insanın kaderi çok daha önceden belirlenmiştir. İnsanlar kaderlerini değiştiremezler; bu sebepten dolayı kaderlerini sorgulamaları veya isyan etmeleri beyhude bir davranıştır. Kuzey tanrıları söylencelerde insan kişiliğine sahiptir. Ancak Yunan ve Sümer mitolojilerinin aksine (Carolina Lopez-Ruiz, 2012: 25) Kuzey tanrıları insanların arasına son derece nadir bir şekilde karışmaktadır. İnsan özellikleri taşıyan bu tanrılarında elbette kaderleri çok önceden çizilmiştir. Onlar da kaderlerine boyun eğmek durumundadırlar. Tüm mitolojik unsurlarda olduğu gibi bu söylencelerde de iyi ve kötünün savaşı mevcuttur.

Kuzey Kültürü ve Günümüz Popüler Kültürü:

Kuzey mitolojisi günümüz popüler kültürü üzerinde büyük etkilere sahiptir. Sigurd söylencesi, Richard Wagner'in Nibelungların Yüzüğü'ndeki Siegfried öyküsünün ana konusunu oluşturur (Helene Adekine Guerber, 2009:

43). J.R.R Tolkien'in *The Lords of the Ring* eseri, sahibini yok eden altın yüzüğün lanetli temasına sahiptir. Sigurd'un büyük aşkı Brunhild, orijinal Uyuyan Güzel olarak günümüz popüler kültürüne dahil olmuştur. Kuzey Söylencelerinden geç zamana ait olan Herr Mannelig hikayesi ise günümüzde pek çok müzik grubu tarafından milyonlara aktarılmıştır. Hatta çoğu müzik grubu bu parçayı orijinal dilinde söylemeye tercih etmektedir. Herr Mannelig şarkısının müziği ise günümüzde çok popüler bir film olan *V for Vendetta*'nın fon müziğidir. Kuzey mitolojisinin günümüz filmlerine de katkısı yine son derece büyüktür. Antonio Banderas'ın *İbn-i Fadlan*'ı canlandırdığı 13. Savaşçı adlı film Kuzey ülkelerinde geçmektedir. Hollywood yapımcıları sadece bununla da yetinmemiştir. Bizzat Tanrı Thor'u alıp onu Amerika Birleşik Devletleri'ne göndermiş hatta kendisi burada "dünyalı" bir kıza aşık dahi olmuştur. Bununla da yetinmeyen yapımcılar cesur Tanrı Thor'un ilk filmi tutunca bunun ikinci filmini çekmeye karar vermişlerdir. Hatta "Kaptan Amerika" isimli Amerikan kahramanı dahi Nazilerle değil bizzat Nazilerin Kuzey dinini araştırmaları sırasında Hel'i çağırmaları ve bunun neticesinde Kaptan Amerika'nın can düşmanı olan Herr Schmitt esasında, Kuzeyli kadim bir düşmandır ve bu örneklerden sadece birkaç tanesidir. Burada özellikle Herr Mannelig söylencesinin dönemin kültürüne katkılarını ve Hıristiyanlığın etkisini açıklamada bize nasıl katkıları olduğu açıklanacaktır.

Görüldüğü gibi Kuzey mitolojisi popüler kültüre çok sayıda katkıda bulunmuştur. Bu bağlamda Kuzey kültürünün temel öğelerinden bahsetmek doğru bir yaklaşım olacaktır. Bunun için ilkin Kuzey dinine değinmek gerekmektedir.

Kuzey dini tanrıları doğayı ve kendilerine tapınan insanların değerlerini yansıtır (Lindow, J. 2006: 52). Tıpkı insanlar gibi kaderlerinden kaçamazlar. Onlarda tıpkı kahraman kuzey Germenleri gibi savaşlarda ölmeye yeğ tutarlar. Ancak onların savaşları insanlardan biraz daha farklıdır. Onlar kötü devlerle savaşır. Tanrılar insanların işlerine karışmayı genellikle tercih etmezler elbette istisnalar vardır örneğin; kahraman Sigurd'a Odin'in yardım etmesi gibi(Lindow, J. 2006: 52). Tanrılar genellikle kendi sorunlarıyla uğraşırlar ve maceraları insanlardan çok devlerle ilgilidir. Aynı şekilde insanların hikâyelerinde tanrılarda fazla yer bulmaz; buna rağmen dünyayı daha iyi bir yer, gelecek kuşaklara daha iyi bir çevre bırakmak ortak amaçlarındandır (Cotterell,1996: 11).

Kuzey tanrılarının hiyerarşisi, Kuzey toplumunun sınıflara bölündüğü gerçeğini yansıtmaktadır. Kralları Odin 'in ataları olduğunu öne sürerler (Anders-Jennbert-Raudvere: 2006:68) . Odin savaşın ve şiirin tanrısıdır. Kendisine tapınanlardan insan kurbanlar istemektedir (John Lindow, 2006: 290). Başlıca Tanrı ve Tanrıçalar ise şunlardır:

Odin: Tanrıların en büyüğü, en yaşlısı ve yöneticisi. İnsanların babası, savaş tanrısı

Frigg: Odin'in eşi, Tanrıların annesi, en önemli tanrıça, Ulu ve Ana Tanrıça

Thor: Odin ve Frigg'in oğlu. İkinci büyük tanrı, tüm tanrıların ve insanların en güçlüsü.

Balder: Odin ve Frigg'in oğlu. Tanrıların en yumuşağı ve en sevileni.

Bragi: Odin ve Frigg'in oğlu. İdun'un kocası. Bilgelik ve şiir tanrısı.

Eir: Sağlık Tanrıçası

Eostre: Bahar'ın gelişini müjdeleyen Tanrıçası

Forseti: Adalet, barış ve doğruluğun Tanrı Balder'in oğlu.

Frey: Njord'un oğlu. Bereket ve ölümlülerin tanrısı. Güneşin ve yağmurun yöneticisi, üçüncü önemli tanrı.

Freya: Njord'un kızı, Ulu ya da Ana Tanrıça; aşkla ilgili öğütler veren, ikinci önemli tanrıça.

Heimdall: Ateş tanrısı, Tanrıların ve Asgard'ın nöbetçisi.

Hel: Loki'nin kızı Niflheim'daki¹ ölümlerin yöneticisi.

Hoder: Odin ve Frigg'in oğlu, Balder'in kör kardeşi.

İdun: Bragi'nin karısı. Sonsuz gençliğin altın elmalarının koruyucusu.

Loki: Buz devinin çocuğu; şeytani kavga çıkarıcı bir karakteri olan tanrı olmayan bir dev.

Magni: Ay'ın Tanrısı

Mani: Güç'ün Tanrısı, Thor'un oğlu.

Njord: Bereket tanrısı, rüzgâr ve denizlerin yöneticisi. (Donna Rosenberg, 2006: 45).

Elbette burada dikkat edilmesi gereken başka bir nokta da Hıristiyanlık ve bu dinin kuzeye yerleşmesidir. Hıristiyanlığa geçiş sanıldığı kadar kolay olmamış son derece sancılı süreçler yaşanmıştır. Uzun süre Hıristiyanlığa karşı kuzey halkları direnç göstermişlerdir (Sturluson, 2006: 51). Bu sebepten dolayı Hıristiyan misyonerler çözüm üretmeye çalışmışlar ve bunu da başarmışlardır. Bu çözüm ise eski pagan kuzey inancı ile Hıristiyanlığı bağdaştırmaktır. Ancak bu nasıl yapılmıştır? Elbette bu sorunun tek cevabı vardır. Kuzey dini Ragnarok ile bitmektedir. Bu büyük yıkımdan sonra hayatta kalan kişiler Adem ve Havva'dır. Bu ilerleyen yıllarda kuzey inancı ile birlikte Hıristiyanlığın popülar kültüre nasıl eklendiğini bizi gösterecektir. Ancak bu konuyu anlayabilmek için öncelikle Ragnarok efsanesini dillendirmemiz gerekmektedir.

Efsane özüne bakılacak olursa Dünya'nın kuruluşu, tanrıların, insanların devlerin ve diğer ırkların nasıl oluştuğu ve Dünyadaki tüm hayatın nasıl yok olduğu ile ilgilidir (Lindow, 1988:43). Elbette pek çok hikâyede olduğu gibi bu son yeni bir başlangıçtır.

¹ Yeraltındaki Buz Devlerinin yaşadığı topraklar.

Ragnarok Efsanesi bugünkü İsveç taraflarında bir Kral olan Gylfi'nin merakı ile başlamaktadır. Gylfi bilmediği pek çok konu hakkında bilgi edinmek amacıyla Tanrılarla görüşmek ister; bunu yapmak için de kendisini Gangleri adlı bir yaşlı adama dönüştürmüş ve Asgard'da çıkıp Tanrılarla görüşmüştür. 3 Tanrı Gangleri huzuruna kabul etmiştir; hikâyede bu 3 Tanrı Yüce olan, Yüce olana denk olan ve Üçüncü adındaki Tanrılardır. Hikâyenin ilerleyen kısımlarında elbette bu Tanrılar kim olduğu ortaya çıkmaktadır. Bunlar Odin, Thor ve Balder'dir. Esasında bu konuşan 3 Tanrı hikâyenin akışı esnasında kendilerini belli etmektedirler. Hikâye devam ederken Gangleri Tanrılara peki hangi Tanrılara inanmalıyız? diye sorar Yüce olan söz alır ve derki: "On iki tane Tanrı ve on iki tane de güçlü Tanrıça vardır. Odin Tanrılarının en yaşlısı ve en büyüğüdür. Çünkü o, hem insanların hem de Tanrılarının babasıdır. Odin dışında "Yüce olan" ve "Ölülerin Babası" olarak anılır diyerek kendi kimliğini açığa çıkarmıştır. Daha sonra Yüce olana denk olan söz alır "Thor, Odin ve karısı Frigg'in oğludur. Thor en güçlü Tanrıdır" diyerek kendi kimliğini açık etmiştir. Daha sonra "Üçüncü" söz alır. Odin'in bir diğer oğlu da Balder'dir. İyi olduğu kadar güzelidir, Tanrılarının en güzelidir, sözünün eridir" demektedir. Yani "Üçüncü" de kimliğini burada açıklamıştır. Kendisi Balder'dir. Böylelikle bu karmaşık hikâyede esasen konuşan Tanrılarının kimliğini metin içerisinde öğrenebiliyoruz. Tanrılarının kimliğini bilerek gerçek metni okumak ve Tanrılarının kimliğine nasıl uygun hareket ettiği ve verdikleri cevapları esasen karakterlerini daha rahat çözümleyebilmekteyiz. Gangleri bu sefer can alıcı soruyu sorar "Bana Ragnarok hakkında ne anlatabilirsiniz? Ondan kaçmanın herhangi bir yolu var mıdır?".

Yüce olan : "Balder'in ölümü Ragnarok'un yaklaştığının ilk işareti olacaktır. Loki hem Balder'in hem de Hel ile birlikte hapsedilmesine neden olacak. Ceza olarak Tanrılar Loki'yi Ragnarok gelinceye kadar bir mağaraya hapsedilecek" der.

Yüceye denk olan devam eder: "Sonra dünyanın her yerinde üç kış boyunca kanlı savaşlar olacak. Kardeş kardeşe kılıç ve balta ile saldıracak ve ikisi birlikte ölecekler. Haram birleşme ve zina yaygınlaşacak. Hiçbir ölümlü diğerine merhamet göstermeyecek. Şeytanlık, dünya üzerinde aileler, arkadaşlar, kabileler arasındaki ilişkileri yok ederek vahşice dolaşacak. Sonunda dünya harabeye dönecek."

Üçüncü: " Her biri üç yıl sürecek üç uzun kış yaşanacak, bu üç kışın arasında hiç yaz yaşanmayacak, yakıcı rüzgarlar, ağır soğuklar ve sonsuz kar getirecek"

Yüce olan: " Kurt Skoll², en sonunda Güneşi yutacak) aynı zamanda Kurt

² Kurt Skoll İskandinav Mitolojisinde Ragnarok gelene kadar Güneşi yutmaya çalışır; Ragnarok esnasında da bu amacına ulaşır ayrıca bkn: Orchard, Andy (1997). *Dictionary of Norse Myth and Legend*

Hati³'de sonunda Ay'ı yutacak. Dev Surt⁴, gökleri kavurucu alevlerle paramparça edecek, yıldızların ateşler içinde patlayarak Dünya'ya düşmesine neden olacak. Yeryüzünde o kadar muazzam sarsıntılar olacak ki ağaçların kökleri sökülecek, dağlar devrilecek. Bu karmaşa esnasında kötü ruhlu Loki Dünya Yılanı adlı canavarı serbest bırakacak, Yılan fışkıran zehriyle gökyüzünü ve denizleri zehirleyecek. Kuyruğuyla denizde öyle bir dalga yaracak ki bu dev dalgalar Midgart⁵ üzerinde patlayacak(Orchad, 1997:112).”

Yüceye denk olan: “Fenrir⁶, ağzı hevesle açılmış olarak Vigrid⁷ düzlüğüne doğru ilerlerken, gözlerinden ve burun deliklerinden alevler fışkıracak. Orada Buz Devleri, Dünya Yılan'ı ve tüm diğer kötü yaratıkların toplanmasına katılacak. Heimdall, Tanrılara Ragnarok'un geldiğini bildirecek.”

Üçüncü: “Odin Fenrir'e karşı savaşacak. Thor Dünya Yılanı ile savaşacak ve Frey, Surt ile savaşacak. Fenrir Odin'i yutarak yok edecek, ancak savaşçıların savaşçısı Odin'in oğlu Vidor, Fenrir'in ağzını öyle bir güçle yırtacak ki onu öldürecek. Thor'da Dünya Yılanı'nı öldürecek ancak tam öldürdüğü esnada Yılan'dan çıkan zehir yarasına değecek ve Odin'de ölecek. Heimdall ve kötü ruhlu Loki ise birbirlerinin canına kıyacaklar Surt'da Frey'i öldürünce Tanrıların Çağı kapanmış olacak.”

Yüce olan: “Surt Ateş saçan kılıcından çıkan alevlerle, bütün Dünyayı yakacak. Sonu ölüm olan zavallı insanoğlu Hel'e katılmak için korkarak ve titreyerek yollara düşecek. En sonunda kömüre dönmüş Dünya denize gömülecek.”

Gangleri korkarak bağırdı ve dedi ki: “Ne korkunç! Bütün dünya yanıp insanlar ve tanrılar öldükten sonra ne olacak?”

Yüce olan: “Dünya yaşam dolu ve yeşil olarak denizin içinden yeniden doğacak. Güneşin kızı annesinin izinden gidecek ve dünyayı ışığıyla aydınlatarak hiçbir tohum tutmayan tarlalar ürün vermeye başlayacak.”

Üçüncü olan: “Bu arada, sonsuz kış neredeyse bütün insanları öldürürken, bir adam, Lif(Yaşam) ve bir kadın, Lifhasir (yaşam Tutkusu) çareyi büyük dişbudak ağacı Yggdrasil'in⁸ dalları arasında saklanmakta

³ Kurt Hati İskandinav Mitolojisinde Ragnarok gelene kadar Ayı yutmaya çalışır; Ragnarok esnasında da bu amacına ulaşır bkn: Orchard, Andy (1997). *Dictionary of Norse Myth and Legend*

⁴ Surt Ragnarok geldiği esnada ortaya çıkacak bir Ateş Devidir.

⁵ Midgart, Kuzey Dünyasında Cennet ve Cehennem arasında kalan üzerinde insanların yaşadığı bölgeyi tanımlamak için kullanılır. Aradaki Dünya anlamına gelmektedir.

⁶ Kurt Fenrir Loki'nin oğludur. Ragnarok geldiğinde son savaş için devlerin yanında Tanrılara karşı olan savaşa katılacaktır.

⁷ Vigrid Ragnarok esnasında Tanrılar ve Devler arasında yaşanacak olan son savaşın gerçekleşeceği geniş düzlüktür.

⁸ Yggdrasil Dünya'nın en büyük diş budak ağacıdır. Ragnarok patlak verdiğinde Dünya'da ayakta kalacak tek ağaçtır ve yeni insan soyu bu ağaç sayesinde türeyecektir.

bulacaklar. Orada sabah çiyini yiyip içerek hayatta kalmayı başaracaklar. Surt'un alevlerinden kurtulacaklar ve dünya yeniden oluştuğunda yeni insan soyunun ataları olacaklar”.

Kuzey Kültürüne Hıristiyanlığın Etkileri:

İşte Ragnarok ve sonrası mitolojik metinlere sıkı sıkıya bağlı kalınmak suretiyle bu şekilde gerçekleşmiştir. İşte tam bu noktada yani, yeni insan soyunun yeşermesi, Hıristiyan misyonerler için bulunmaz bir fırsattı, kendileri de bu eski söylenceleri kabul edip Yggdrasil'in dalları arasında saklananları Hz. Adem ve Hz. Havva olarak yansıtmışlardır. Çünkü İncil'e göre Rab Tanrı ilk insan olarak Hz. Adem ve Hz. Havva'yı yaratmıştır(Kutsal Kitap Eski ve Yeni Ahit, 2011:10). Bu şekilde eski kuzey dini ölüp Hıristiyanlık yeşermiştir. Böylelikle geleneğine son derece bağlı bir halk olan kuzeyliler için eski dünya geride kalmıştır. Artık o din sadece folklorik bir öğedir. Burada hem kuzey mitolojik unsurları içeren, hem dönemin toplumsal hayatı ile ilgili önemli ipuçları sunan ayrıca Hıristiyanlığın Kuzey Halkları arasında artık kabul edildiği adeta kanıtlayan geç döneme ait olan ait bir halk şarkısı Herr Mannelig son derece güzel bir örnek olarak karşımıza çıkmaktadır. Herr Mannelig bugün pek çok popüler müzisyen ve müzik gruplarının dillendirdiği; ayrıca sinema eleştirmenleri tarafından son derece başarılı bir yapım olarak adlandırılan V For Vendetta Filmine atmosferik açıdan katkı yapmaktadır. Sözleri şöyledir:

Bittida en morgon innan solen upprann
 Innan foglarna började sjunga
 Bergatrollet friade till fager ungersven
 Hon hade en falskeliger tunga
 Herr Mannelig herr Mannelig trolofven i mig
 För det jag bjuder så gerna
 I kunnen väl svära endast ja eller nej
 Om I viljen eller ej:
 Eder vill jag gifva de gångare tolf
 Som gå uti rosendelunde
 Aldrig har det varit någon sadel uppå dem
 Ej heller betsel uti munnen
 Eder vill jag gifva de qvarnarna tolf
 Som stå mellan Tillö och Ternö
 Stenarna de äro af rödaste gull
 Och hjulen silfverbeslagna
 Eder vill jag gifva ett förgyllande svärd
 Som klingar utaf femton guldringar
 Och strida huru I strida vill

Şafaktaydı, güneşin yükselmesinden önce,
 Ve kuşlar şarkılarını söylüyorlardı,
 Bir trol kadını yanlış bir dil ve aldatıcı sesle,
 Teklif etti bir beyefendiye.
 Herr Mannelig Herr Mannelig, benimle evlenir
 misin?
 Sana vereceğim tüm şeyler için.
 Eğer istiyorsan sadece evet veya hayır de,
 Yapacak mısın yoksa yapmayacak mısın?
 On iki değirmen vereceğim sana,
 Tillö ve Ternö arasında.
 Taşları en kırmızı bakırdan yapılmış,
 Ve çarkları gümüşle doldurulmuş.
 Bir kılıç vereceğim sana,
 Halkaları on beş altın yüzükten.
 Ve benim istediğim gibi savaşacaksın,
 Kazanmak için, savaş meydanında.
 Çok yeni bir gömlek vereceğim sana,
 Yıpranmamışı, en iyisi.

Stridsplatsen skolen I väl vinna	Dikilmemiş iğne veya tahtayla,
Eder vill jag gifva en skjorta så ny	Ama beyaz ipekten tığ işi.
Den bästa I lysten att slita	Eğer Hıristiyan bir kadın olsaydın,
Inte är hon sömnad av nål eller trå	Hediyelerini memnuniyetle kabul ederdim.
Men virkat av silket det hvita	Ama biliyorum ki sen en kötü Troll'sün,
Sådana gåfvor toge jag väl emot	Sen en kötü ruhun çocuğusun.
Om du vore en kristelig qvinna	Dağ trolü kapıdan dışarı koştı,
Men nu så är du det värsta bergatroll	Titriyor ve inliyordu.
Af Neckens och djävulens stamma	Yakışıklı bir genç adama sahiptim dedi,
Bergatrollet ut på dörren sprang	Ve o bana azap verdi.
Hon rister och jämrrar sig svåra	Herr Mannelig Herr Mannelig, benimle evlenir misin?
Hade jag fått den fager ungersven	Sana vereceğim tüm şeyler için.
Så hade jag mistat min plåga	Eğer istiyorsan sadece evet veya hayır de,
Herr Mannelig herr Mannelig trolofven i mig	Yapacak mısın yoksa yapmayacak mısın?
För det jag bjuder så gerna	
I kunnen väl svara endast ja eller nej	
Om I viljen eller ej	

Yukarıda sözlerin esasına bakıldığında garip bir hikâyeden bahseder bize. Troll'un Hıristiyan Beyine evlilik teklifi. Son derece karmaşık görünmektedir; gerçekten de öyledir. Çünkü burada eski Kuzey Dini ile Hıristiyanlığın tam anlamıyla harmanlanmasını görmekteyiz. Troll, Kuzey mitolojik öğelerinden fırlamış kötü ruhlu dağda yaşayan ve büyük bir hazineye sahip olan mitolojik bir öğedir. Sözlerde dikkati çeken diğer bir unsur o dönem insanının hazine olarak neyi gördüğüdür. İnsanlar o dönemde karınlarını doyurabilmek için ilk gereksinim duyduğu şey bir değirmendir. Değirmen dönemin insanın karnını doyurmak için elzem olan ekmeğin yapımında kullanılan hayati bir öğedir. Dolayısıyla zenginlik sembolüdür. Savaşlarda kullanılan ve sahibine şan ve şeref kazandıracak "büyülü" kılıç da verilen hediyeler arasındadır. Kuzey Dünyası'na bakılacak olursa devamlı savaşlar olan bir bölge olduğunu söylemek ve burada savaş kazandıracak bir kılıç son derece önemli bir öğedir. Pahalı İpek ise bugün bile paha biçilemezken o dönemde ne kadar değerli olduğunu tartışmaya gerek yoktur. Tüm bunlar mitolojik bir hikâye gibi gelirken Herr Mannelig'in cevabı bizi o masal diyarından alır ve gerçek dünyaya çağırır. Herr Mannelig kötü Troll kadının bütün hediyelerini kabul etmek istemektedir ama etmez çünkü Troll Hıristiyan değildir.

Özetle burada üç unsur göze çarpmaktadır:

1- Kuzeyin Mitolojik Unsurları: Kullanılan Troll, Troll'un hazinesi ve "büyülü kılıç" söylencenin mitolojik unsurlarını temsil etmektedir ve dönemin söylencelerinde halen etkisini hissettirmektedir.

2- Toplumsal Gerçekler: Dönemin yaşantısıyla ilgili, zenginlik kaynağı olan nüveler göze çarpmaktadır. Böylelikle o dönemde zenginlik kaynağı olarak görülen değirmenin önemi, savaşlarda şan ve şöhret kazanıp toplumsal statü açısından yükselmenin son derece önemli olduğu ve İpek'in o dönemde özellikle Kuzey'de son derece az bulunduğunu ve değerinin paha biçilmez olduğu dolayısıyla ticari faaliyetlerin o dönem için halen Kuzeyde yeterli seviyede olmadığına bir kanıttır.

3- Hıristiyanlık: Artık Hıristiyanlığın Kuzey toplumu içine nasıl yerleştiğini göstermektedir.

SONUÇ

Sonuç olarak Kuzey Mitolojisi pek çok yönden günümüz kültürünü etkilemiştir. Günümüzde pek çok çocuk hikâyesine konu olmuş, gişe rekorları kırmış filmlerin ana temasını oluşturmuştur. Bunun yanında eski şiirleri pek çok müzisyen ve müzik grubu tarafından seslendirilip milyonlara ulaştırmıştır. Fakat bize salt haliyle ulaşmamıştır. İçine pek çok farklı kültürel öge ve her şeyden önemlisi Hıristiyanlık girerek ulaşmıştır. Makalemiz esas olarak 3 başlık altında incelenmelidir. İlk başlık Kuzey Mitolojisinin günümüz kültürünü olan katkıları neler olmuştur. İkinci başlık Kuzey Mitolojisinin Ragnarok efsanesi ile nasıl son bulduğu ve Hıristiyanlığın içerisinde nasıl eridiği üzerine durulmuş ve üçüncü başlıkta da bu erime hadisesinin dönemin kültüründe nasıl yer bulduğu Herr Mannelig şiiri üzerinden işlenmiştir.

KAYNAKÇA

- Andrén, A., Jennbert, K., Raudvere, C., (2006). *Old Norse Religion in Long-Term Perspectives: Origins, Changes and Interactions*, Nordic Academic Press, Lund, Sweden.
- Cotterell, A. (1996) *The Encyclopedia of Mythology: Classical Celtic Norse*, Hermes House Press.
- De Courtois, S., (2011), *Süryaniler*, (çev: E. Topraktepe), Yapı Kredi Yayınları, İstanbul.
- Helene A. G. (2009), *Ortaçağ Efsaneleri*, çev :S. B. Çağlayan, İlyas Yayınevi, İzmir.
- Kutsal Kitap Eski ve Yeni Ahit, (2011), Korean Bible Society, Seoul, South Korea.
- Lindow, J. (1988). *Scandinavian Mythology: An Annotated Bibliography*, *Garland Folklore Bibliographies*, 13. New York: Garland

- Lindow, J. (2006) *Norse Mythology: A Guide to Gods, Heroes, Rituals, and Beliefs*, Oxford Univesity Press, Oxford.
- Lopez-Ruiz C. (2012), *Tanrılar Doğduklarında* ,(çev: H. Koyukan), İthaki Yayınları, İstanbul.
- Orchad, A. (1997). *Dictionary of Norse Myth and Legend*, Cassell Press.
- Rosenberg D. (2006), *Dünya Mitolojisi: Büyük Destan ve Söylenceler Antolojisi*, çev: (K. Atken, E. Cengiz, A. U. Cüce, K. Emiroğlu, Tuluğ Kenanoğlu, Tahir Kocayığit, Erhan Kuzhan, Bengü Odabaşı), İmge Yayınevi, Ankara.
- Sturluson, S. ,(2006), *Norse Mythology* Jesse L. Byock The Prose Edda: (Penguin Classics)